

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETÉSI DIJAK:
Nyitási díj: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Kéziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 503. Kiadóhivatal: 379.

Az alkotmányért.

— dec. 30.

Ugy történt minden, a hogyan előre jelezték: Tisza indemnitást kért még egyszer — utoljára, — Andrassy a disszidensek nevében, Apponyi az ellenzék képviselőiben ezt megtagadta. És ezzel el van vetve a kocka. Ha csak csoda nem történik, vagy ha felül nem kekedik a magyar Genuusz, akkor néhány nap múlva megkezdődik az alkotmányon kívül az „alkotmányos“ küzdelem életre-halálra. Fegyverző-rej jelzi már az elkeseredett harcot, a melyhez hasonlóan még nem volt része a magyar választó közönségnek. Legalább is olyan nagy háboru lesz ez, mintha véreink életüket tennék kockára a csatatereken. Az a kérdés kerül eldöntésre, hogy a jogtalanság maradjon-e tovább uralmon? Tovább épít-sük-e a nemzeti épületet azon a törékeny alapon, a melyet lex-Dánielnek neveznek? Vagy pedig leszámoljon-e a nemzet egy jogtörő rendszerrel s e végső leszámolással bebizonyítsa-e, mint Andrassy Gyula gróf pointrozta, hogy Magyarországon nem lehet jogtöréssel jogrendet teremteni.

Sajnos, a legalitásért küzdők fegyvere csak a törvény és igazság. Más időkben, más körülmények között, igazságos ellenséggel szemben a leg hatalmasabb fegyver volna ez. De mit ér mindez, ha olyan ellenséggel állanak szemben, a mely tudatosan követett el jogsértést az alkotmányon? A mely e szerint megveti a törvényes eszközöket! Vagy elfejtette volna-e a magyar azt, hogy éppen az ellenség legfőbb vezére és parancsnoka kijelentette, hogy csak „egyetlenegyszer“ akar jogsértést elkövetni (a mit el is követett), de csak azért, hogy a törvényhozás minden további munkája törvénytelen legyen. Nem felejtette el ezt a nemzet és előre kell számolnunk azzal, hogy ebben a háboruban, a melyet igazi nevében választási harcnak neveznek, az ellenség nem fog legális, megengedhető eszközökkel dolgozni. A lidit-golyó a csatatereken nem olyan veszedelmes, mint a választási harcban a törvénytelen eszkö-

zök alkalmazása. Mindenre el kell készülni, noha a miniszterelnök kijelentette, hogy ugynevezett tiszta választásokat akar és nem kíván törvénytelen eszközökkel élni.

Ha visszapillantunk a múlt idők választási harcaira, azt a szomorú bizonyosságot kell szerezniünk, hogy a választásokon még sohasem bukott el kormány. A nemzet még sohasem tudott akkora ellentállást kifejteni, hogy a hatalom gyeplőjét kicsavarta volna a kormány kezéből.

Nagyon könnyen meg lehet érteni, hogy miért van ez és miért volt ez a múltban így? Ha a hivatalos apparátusra gondolunk, mely a kormánynak rendelkezésére áll, akkor már meg is van a magyarázat teljes egészében és semmi más magyarázatra nincs szükség. Ezt a hivatalos apparátust már is kortescélokra használja fel Tisza István. Nem abban van az erőszak, nem abban van a mérközés egyenlőtlensége, hogy a kormány a népet a maga álláspontjának akarja megnyerni. A választási küzdelemben a felek igenis felvilágosítják a népet, úgy a mint jónak látják. A törvénytelenesség abból áll, hogy a hivatalnokai kart kényszeríti a kormány arra, hogy az ő céljait szolgálja és a köz igazgatást részleteiben és egészében kortestestületté akarja ledegradálni. Igazi ember legyen az a közigazgatási vagy állami tisztviselő, a ki jobb meggyőződését meri szembeállítani a kormányhatalommal. És ez csak a kezdete a dolognak. Mi bővetkezik ezután, azt könnyen el lehet képzelni.

A nemzet ezzel szemben nem talál más eszközöket, mint azt, hogy meggyőződéssel megy bele a küzdelembe és hogy a jogért és alkotmányért bizalommal küzd a jogtörés és alkotmány-sértés ellen.

Szociálisták a választáson. Ujpesten, hír szerint, Grossmann Izrael lép fel szociálista programmal. Az óbecsei kerületben Goldner Adolf szociálistának ellenjelöltje se lesz. Békésmegye egyik kerületében pedig Csizmadia Sándort választják meg csaknem teljes bizonyossággal. A szociáldemokraták bizton reménylik, hogy a következő országgyűlésen legalább öt pártjukbeli képviselőjük lesz.

A megye bizik!

A tisztviselők lelkesülnek.

A tegnapi vármegyei közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

— december 31.

Kellő megilletődéssel tudatjuk mindenkkel a kiket illet, hogy Kolozsvármegye tegnap közgyűlést tartott, a melyen a vármegye tisztikara ünnepi díszben, megfelelő fényes segédlettel hatásos és kevésbé hatásos halotti prédikációkkal eltemette a magyar nemzeti reményeket és a szabad politikai meggyőződést.

A végső tisztességre tekintélyes számban gyűlt össze a vármegye közönsége, sőt még a beteg főispán is feljött, csakhogy annál impozánsabb lehessen a bizalom befuvarozása.

A ténybeli igazsághoz hiven kijelenthetjük, hogy a tervezett szándék nem vallott szégyent A „csiny“ sikerült. Szabó József főrendiházi tag ugynevezett „önálló“ (?) indítványa elfogadtatott és ezzel Kolozsmegye tisztikarának s közönségének nagyrésze elvileg helyesnek, üdvösnek és kedvesnek nyilvánította ki azt a nemzetellenes politikát, a melyet gróf Tisza István csinál.

A hivatalos vármegye többsége ugyanis megszavazta Tiszának azt a „műbizalmat“, a melyet gr. Tisza István ünnep második estéjén gróf Béldi Ákosnál megrendelt és gróf Béldi most szállíthatja bátran azt, ékes tollal megírt üdvözlő felirat alakjában mint becses ujévi ajándékot gazdájához, a honmentő miniszterelnök erős kezéhez.

És Tisza gróf? Elteheti ugyan ezt a bizalmi nyilatkozatot a többi mellé, de ne feledje, hogy ez a bizalom nem Kolozsmegye polgárainak, hanem a leszavazásra berendelt „hivatalos“ vármegyének megnyilatkozása volt.

A gyűlés lefolyásáról különben az alábbiakban számolunk be:

A vármegye díszben.

A megyeház homlokzatára kitűzött nemzeti színű lobogó és főbejáratnál álló diszmagyarba öltöztetett hajduk tudatták a járó-kelőkkel, hogy a megye gyűlést tart, ünnepe van. — Robogó kocsik gyorsan váltották fel egymást a megyeház előtt és megkezdődött a sürgősforgás minden vonalon. — Egymással hevesen vitakozó bizottsági tagok csoportozata a folyosón, izgatottan szaladgáló hivatalnokok a mint egyik teremből a másikba nyitnak és titkosan beszélgetnek egymással — mindezek előre sejt-

tették a nézővel, hogy ma itten valami készül. — Vannak, a kik fennhangon nyilvánítják véleményüket: — Ma meleg napunk lesz.

Mások azonban nincsenek ezen az állásponton és mosolyogva nyugtatják meg az aggodókat:

— Szó sincs róla, hiszen berendelték az összes szolgabírákat, körjegyzőket. Azok pedig egyszerűen leszavaznak és meg van a bizalom.

Ily s ehhez hasonló beszélgetések élénkítik az egyre fokozódó hangulatot, a melynek a kis terem ajtajában tisztelgő szolgák felszólításai vetnek véget:

— Tessék bemenni, kezdődik az ülés.

Egy pillanat alatt elnémult a zaj, megszólalt az elnöki csengettyű s elkezdődött a gyűlés.

A bizalmi indítvány.

Gróf Béldi Ákos főispán megnyitotta a közgyűlést és csakhamar le is tárgyalta az állandó választmány által előkészített keblí és községi ügyeket, a melyek a rendes tárgysorozat keretében illesztve voltak. — Egyszerűen tudomásul vettek minden előterjesztést, javaslatot, csakhogy annál több idő jusson a miről már valamit hallottak — a bizalmi indítvány tárgyalására.

Negyed tizenkettőt jelzett az óramutató, midőn felállott Csizsár Gyula főjegyző és általános csendben előterjesztette Szabó József szászfenesi földbirtokos és főrendiházi tag bizalmi indítványát, amelynek lényege ez:

Tekintve az obstrukció káros voltát, mi az országgyűlés üdvös munkálkodását felette megbénította, teljesen indokolt és ösztönösen helyeselhető Tisza miniszterelnöknek az az eljárása, a melylyel november 18-án a házszabályrevíziót — bár alaki hibák mellett — keresztülvitte.

A miniszterelnök e ténye, mely nem alkotmány-sértésre, hanem pusztán véghetetlenül elitélendő obstrukció megtörésére irányult, eléggé nem dicsérhető hazafias cselekedet volt. Az intenció, a mely őt honmentő szándékában vezette, a „suprema lex — rei publicae“ elvén épült fel és épen ezért a méltatlanul megtámadott miniszterelnöknek némi elégtételt nyújt a vármegye közönsége, ha iránta érzett határtalan bizalmát egy üdvözlő felirat formájában közli.

Szabó József indítványának utolsó szavai elvesztek abba a falrengető,

fülsiketítő éljenzésbe és tapsviharba, a melyet a „berendelték“ a legnagyobb buzgalommal előkészítettek. Már mindenki azt hitte, hogy a közgyűlés egyhangulag azonosítja magát Szabó József indítványával, a midőn a zajlecsillapultával felemelkedett szólásra Szeredai Aladár és egy közvetítő béke indítványt terjesztett elő.

A disszidensek.

Kijelenti, hogy ő bár a szabad-
elvű-párt híve, nem helyesli a nov.
18-iki eseményeket, mert a formát
semmi körülmények között sem szabad megsérteni. Hiszen a király megkoronázása csak formaság, de mégis ha e formaságot mellőzzük, a koronázatlan királyt nem ismerhetjük el törvényes királyunknak. Nem megy egy uton a miniszterelnökkel, s a történelemből a mohácsi vést, Bástasomorukorszakátidézve fel: visszaemlékezik azokra a terhes időkre, midőn az orgyilok és verpad jutottak uralomra.

Beszédét azzal végzi, hogy bár e sokat szenvedett nemzet véréttöbbször szívta, s ez ország alkotmányát sokszor elkobozza az ellenséges hatalom, de a nemzet mindig talpra állott és alkotmánya megcsorbitását soha se engedte meg.

Békével ajánlja tehát, hogy a szönyegre hozott bizalmi indítvány fellett térjenek napirendre.

Az ellenzék tiltakozása.

Egy két félénken megnyilatkozó éljen kiáltásból már hallani lehetett, hogy Szeredai nem fog egyedül állani. Az elrejtett szikra nyilvánvalóvá lett, csak a kedvező széláramlat hiányzott még, mely azt lángra lobbantsa.

Erre vállalkozott Gál Gyula m. kályáni nagybirtokos, egyik tipikus alakja a függetlenül gondolkozó megyebelieknek.

Sajnálja, hogy a csendes harmóniát, mely eddig a megyében közmondásos volt, Szabó József be-
terjesztett indítványával felzavarta.

— Nem áll, nincs úgy, — hangzik több oldalról,

De Gál nem zavartatva magát a közbeszólások által, tovább beszél: Nem akar szankcionálni egy oly cselekedetet, mely a hamisítás jellegével bír. Mert Tisza november 18-iki cselekedete a házszabálynak alattomban, hamis uton keresztül vitt megsértése volt. Ez a ténykedés véleménye szerint pedig teljesen azon mértékkel bírálendő el, mint a hamis káryázás vagy a váltóhamisítás. Nem csupán házszabálysértést, hanem az alkotmányról való egyenes lemondást lát Tisza cselekedetében és éppen ezért a bizalmi indítványt nem szavazza meg.

Az utána következő szók:

Sipos Gábor volt, a ki miután háivány vonatkozást tett a gomblyukfájdalomban szenvedő betegekre, Tisza gróf és Ill. Richard között vont párhuzamot. Nem tartja érdemesnek és képesnek a miniszterelnöki szék betöltésére Tiszát.

— Eláll, hallgasson... zudulnak ellene a megye tulbuzgó kisebb hivatalnokai, de nem tudják lehurrogni.

— Kérem, én kimondtam Tiszáról, hogy nem miniszterelnöknek való. Engedjék meg hát, fejtsem ki azt is, hogy miért nem arra való...

Tiszából hiányzik az ész, a szeretet, a tudomány, — mi kvalifikálja hát őt arra a diszes állásra, a melyet érdemtellenül betölt? Ha csak az a hatalmi gög nem, a mely letorkolni igyekszik minden véleményét és eltíporja utjában azt a vakmerőt, a ki neki igába nem áll.

A bizalmi indítvány mellőzésével indítványozza, irjon fel a megye Tiszának, hogy hagyja el a miniszterelnöki széket.

Sipos beszédét a szabadelvűek (?) szelid mosolylyal fogadták és gunyos „ah-ah“ megjegyzéssel kísérték, de az ellenzék megéljenezte a szókimondó ügyvédet.

„Ein treuer Diener seines Herrn“

Albrecht Lajos bánffyhungadi ügyvédnek jutott a szerep, hogy az egyre ijesztebbben növekedő ellenzéki áramlatot kitessékelje a gyűlésteremből.

Be kell ismernünk, hogy ügyes szónoki fogásokkal, de a logika törvényeit teljesen arcul ütve sietett Tisza gróf kárhuzatos politikájának megvédelmézésére.

Véleménye szerint alkotmányosság lehet parlamentarizmus nélkül is. — Tisza nem a szólásszabadságot akarja korlátozni, de a parlamenti rend hejyreállítását által az alkotmányt akarja biztosítani.

— Szép nemzeti politika, — szól közbe Gál Gyula.

Albrecht azonban tovább érvel és dicsfényrel árasztja el Tisza alakját, a kinél lelkesebb, hazafiásabb miniszterelnököt nem tud elképzelni. A Rákóczi hamvainak hazaszállítása is bizonyítja magyar érzelmeit. De ezt a kenetteljes dicséretet már nem tudta szó nélkül hagyni a jegenyei plébános Vetéssy József, a ki tudvalevőleg szintén a szabadelvűpárthoz tartozik:

— A bizalmi indítványra akartam szavazni, de most már e hódoló dicsérettől megcsömörölve ellene fogok szavazni — és úgy is tett a független lelkipásztor.

Irsai beszéde.

Albrechtől Irsai József ref. lelkész vette át a beszéd fonalát:

Örömmel látta a rendes tárgyszorozatból, hogy nincs a közönség elé nyújtva ama bizonyos keserű pohár. Mondták ugyan többen, hogy valami készül, de ő azt felelte, hogy:

— Ameddig egy gróf Béli Ákos a főispán és egy Dózsa Endre az alispán e vármegyében: ezt nem hiszi. Mert ő a Bélieket úgy tanulta ismerni a történelemből, mint a hon lelkés védelmezőit s a Dózsák mindenikét egy-egy bekötött tripartitumnak hitte mindeddig, a kik a fejüket leteszik, de derekukat nem hajtják meg soha. Ugy képzelte széles e hazában Kolozsvármegyét, mint az erkölcsi sivatagban egy kedves oázist, ahol a politikai korrupció fejét fel nem ütheti.

Hiszen eddig a megye termébe nem férközött be semmiféle hazafiatlan politikai áramlat. Kormányok jöttek, mentek, de Kolozsmegye mindig megtartotta függetlenségét — mindeddig. Most csalódás érte, mert a közszellem káros átalakuláson ment keresztül. Ma csodák történnék Kolozsmegyében. Egy Barcsai Ákosnak oláhok emelnek sarkövet, Vasvári Pál dicső tetteiről néprege szól, mialatt Kolozsvárt tizenhárom próbás függetlenségi leszavaznak kormánypárti jelöltekre.

De nem tekinti Kolozsmegye tisztviselői karát fizetett szolgálodnak és hiszi, hogy az adandó válasz illő módon megfelel a várakozásnak. — Az a kérdés itten: segít-e Tiszán egy vagy két bizalmi nyilatkozat vagy nem. . . .

A multat a jelennel összehasonlítva Irsai így folytatja beszédét.

— Régebben, ha a haza veszélyben volt — véres kardot hordoztak az országban, ma — zsebkenőt lobogtatnak. Régebben a törvényt a hét vezér kiontott vére szentelte fel, ma egy házelnök erőszakosan megnyírálhatja. Régebben a nemes ember fiát az udvarhoz vitte apródnak, ma — a képviselőházba szegődnek eldarabontnak. Régebben szabad bejárása volt a nemes embernek a koronás főhöz, ma — az ajtónál 12 darabont állja utját.

Lendületekben gazdag beszédét így végzi be:

A székegy fiu vásárba távozó apját arra kérte, hogy hozzon neki vásárfiába mézes kalácsot. A székegy ember képet vitt haza mézes kalács helyett kis fiának, a ki szomorú panasza fakadt: Mit ér nekem a kép, ha nem lehet megenni.

Kéri a bizalmi nyilatkozat elvetését, mert attól tart, hogy Tisza is úgy fogadná azt, mint a székegy fiu a mézes kalácsot és így sóhajtana fel:

— Mit ér nekem a bizalmi nyilatkozat, ha nincs — indemnitás! Irsai József beszédét zajosan megéljenezték.

A mosakodás.

Dózsa alispán személyes kérdésben válaszol röviden Irsainak, majd a történelemből felhossa, mint szintén formahibákból született eseményeket Mátyás király megválasztását és Illésházy nádor esetét, kit mert református volt, csak úgy sikerült megválasztatni, hogy minden katolikus pap köré hat fegyveres embert állítottak. És ez a formai hibák alkalmazásával megválasztott Illésházy egyike lett a legnagyobb hazafiaknak.

A Megváltó elíteltetése is a törvény tiprásával ment végbe és mégis ez árasztotta el az erkölcsi setétséget soha ki nem alvó világgossággal.

Beszédét így végzi: „Legyen a te szavad úgy-úgy, vagy nem-nem, csak egyik legyen!“ Névszerinti szavazást kér.

A leszavazás.

Az elnöklő főispán elrendelvé a szavazást, az szabályszerűen folyt le és pedig azzal az eredményvel, hogy a közgyűlés 65 szavazattal

23 ellen elfogadta a bizalmi indítványt, melynek megszerkesztését a felirati bizottság foglalta végezni.

Elsőnek gróf Bánffy György főajtónálló mester szavazott nem-mel. Az ellenzék lelkesen megéljenezte a független excellenciást, ugyszintén a többi szabad gondolkozású bizottsági tagokat is, a kik szabad meggyőződésüket nem bocsátották áruba. Különösen hangos tetszésnyilvánításban részesültek Hóry Béla árvaszéki elnök, dr. Nyerges Zsigmond tisztii ügyész és Szász Károly, a kik bár közszolgálatban állanak, — őszintén elítélendőnek tartják Tisza gróf tevékenységét.

Ezzel szemben hatalmas abcugolásban volt részük a köpenyeforgató Barcsai Domokos, a gyalui Rosenbergeknek és a legtöbb megyei tisztviselőknél.

Itt adjuk különben az igennel és nemmel szavazók teljes névsorát:

Nemmel szavaztak.

Gr. Bánffy György, Ferenczy Lajos, Szereday Aladár, Gál Gyula, Lészay Ferenc, Gajzágó Tivadar, Benkő Mihály, Bölönyi László, Matskássy Pál, br. Wildburg Aladár, Szacsavay Sándor, Páljános Zsigmond Velits Zoltán, Gyulai Richard, Fekete János, Hory Béla, Vetési Imre, Irsay J. József, Szász Károly, Obitz Gyula, gr. dr. Bánffy Miklós, dr. Nyerges Zsigmond.

Igennel szavaztak.

Szabó József, br. Jósika Gábor, gr. Béli Kálmán, br. Petr. Horváth Kálmán, Deák Márton, Weisz Mór, Gaál Elek, Gál János, Gy. Rosenberger Mór, Sándor Imre, Zeyk Károly, Dózsa Endre, Rosenberger Mátyás, Buzás János, Gámpé Márton, Gy. Rosenberger Ignác, Csákány Ádám, gr. Eszterházy Kálmán, dr. Zsigmond József, Barcsay Domokos, dr. Wendelin Arthur, Sikó Kanut, Farkas Gábor, dr. Katona Gyula, dr. Ignátz István, dr. Albrecht Lajos, Lázár Aurél, Kertész Samu, Szabó Ödön, Farkas Károly, Héczey István, Krucsin Miklós, Faragó György, Porutz Gyula, dr. Persina Viktor, dr. Farkas Géza, Csiszár Gyula, Toczaer Ödön, Dregán László, Leményi Papp László, Tósa László, Bota Zsigmond, dr. Bakó András, gr. Béli Ákos, Hankó Veress Károly, Tokaji Fereucz, Fekete Gyula, Szabó Árpád, Godolán János, Bidermann József, Boross János, Ajtay Géza, Hatházi Sándor, Papp Zoltán, br. Bánffy Albert, Gyárfás Benedek, Hontz György, Emmerling Rezső, Stuckheil Gyula, Rónay Elemér, Gere Kálmán, Gross József, dr. Láposi Hegedüs Árpád, dr. Pavlik Sándor, Zabulik László.

A szövetkezett ellenzék vezérei

M. Vásárhelyt. Az országjáró Tisza István tudvalevőleg Marosvásárhelyen, a székegy fővárosában is megjelent, hogy törvénysértésének indokairól felvilágosítást adva, zászlója alá híveket toborozzon. Fogadtatása rendőr, csendőr és detektívhad kíséretében történt s a nemzeti trikolorok helyett fekete zászlót lengetett a szél. A mint értesülünk a szövetkezett ellenzék vezéreiből közül báró Bánffy Dezső, Gróf Apponyi Albert, Kossuth Ferenc, Gróf Zichy Aladár január hó 8-án szintén lemennék Marosvásárhelyre, hogy Tisza alkotmánysértő eljárásáról ott is tanubizonyosságot tegyenek és az addig is ellenzéki alapon álló választókerület polgárait a

jövő küzdelemre előkészítsék, meg-erősítsék. A mily szánalmas és ne- vetséges volt a Tisza bevoulása és elvonulása, oly imponáló, hazafias lesz a szövetség ellenzéki vezé- rek fogadtatása, melyre már is nagy előkészületeket tesznek Marosvá- sárhelyt.

Ki a hibás? Nehány száz politikus azon töpreng és vitatkozik, hogy mi is akadályozta meg tulajdonképpen a béke megszületését. A kormányban volt-e a hiba, vagy a pártjában, vagy éppenséggel az udvar magatartásában? Egyikben sem — állítják az abszolutpárt korifeusai — hanem a hiba ott volt, hogy gróf **Andrássy Gyula** nem helyezkedett tárgyilagos alapra, hanem teljesen az ellenzék álláspontját foglalta el; ennek következtében azután ők — a korifeusok — nem is vehették kezükbe a béke fonálát, a melyet **Andrássy** sodorni kezdett. Ezzel szemben konstátálható, hogy az ellenzék hallani sem akart a házszabályrevizióról; megfelelőnek tartotta a mostani házszabályokat s ugy- szólván csak stílárius módosításokat tartotta helyén valónak — annak idején. Vajjon **Andrássy** is akcep- tálta ezt az álláspontot? Nem-e éppen az ő közbenjárásának tulaj- donítható, hogy az ellenzék a bé- ke és nyugalom érdekében elhagyta eredeti álláspontját és beleegyezett egy eléggé szigorú házszabályrevi- zióba? Miért nem kapták el tehát a szabadelvűpárt oszlopai ezt a fo- nálát? . . . Aztán **Andrássy Gyula** éppen a napokban jelentette ki, hogy az ex-lexben való házfelosz- latást törvényesnek tartja ugyan, de azért nem ajánlaná a királynak! Ez az ellenzéknek is az álláspont- ja? . . . Még folytatni lehetne ezt a listát, de a kormánypárt szemé- ben alkalmasint nem lenne semmi értéke, mert szerintük minden el- törpül a mellett, hogy miben egye- zik meg **Andrássy** az ellenzékkel. Megegyezik abban, hogy tiszta, be- csületes magyar politika létesítését követeli.

Mi történik.

Az ellenzék tanácskozása. — Az Apponyisták a Kossuth-párton. — A trónbeszédet Tisza mondja el! — Tisza röpiratát elkobozták.

— Saját tudósítónktól. —

— december 30.

Budapestről írják: A szövetség ellenzék vezérbizottsága ma dél- előtt tíz órakor ismét tanácskozásra ült össze a függetlenségi pártkör- ben. A tanácskozáson ezuttal is megjelent a disszidensek képvisel- tében **Darányi Ignác**. Ez a körülmény eklatáns bizonyítéka annak, hogy a disszidensek egyérimű megállapodással indulnak a választásokba.

A mai értekezleten **Kossuth Ferenc** elnökölt s báró **Bánffy Dezső**, **Darányi Ignác**, **Batthyány Tivadar** gróf, gróf **Zichy Aladár**, **Tóth János**, **Thaly Kálmán**, **Szederkényi Nándor** és **Justh Gyula** vettek részt. Gróf **Apponyi Albert** nem volt ott, mert két napi tartózkodásra tegnap **Eberhardra** utazott.

A tanácskozás már ma új jelölés- sek dolgában alig intézkedett, mert a kerületek kilencz részének

megvan az ellenzéki jelöltje. A párt hivatalos jelöltjeinek a névsorát va- lószínűleg szerdán adják közre. A vezérő-bizottság a fősulyt arra fekteti, hogy olyanokat kandidáljon, a kiket a kerület az ellenzéke kíván.

A vezérő-bizottság tanácskozása déli 1 óráig tartott.

*

A vezérő-bizottságot természetesen erősen foglalkoztatja az a nagy szenzáció, amely tegnap rebent fel s amely **Apponyinak** a függetlenségi pártba való beleolvadá- sát jelenti. A megvalósulást **Viz- kereszt** napjára tervezik olyan értekezleten, amelyen résztvesznek a nemzeti párt vidéki elnökei is. Ezzel a kérdéssel foglalkozik a nemzeti pártnak január 3-án tartandó konferenciája is. Ma a vezérő- bizottság magához kérte **Gulner Gyulát**, a kivel sürgősen megakart több kérdést beszélni. **Gulner** azon- ban elutazott a fővárosból. A **Sze- derkényi-pártnak** a **Kossuth-pártba** való belépése szintén napok kér- dése. A vezérő-bizottság mai érte- kezletén szó volt erről is.

*

Tisza ma reggel megérkezett Bu- dapestre. Dél előtt vége-hossza sem volt a miniszterelnökségben a je- lölt-járnak. Kedvetlen, fásult arc- cal fogadta őket **Tisza**, a melyből senki sem olvashatott. Vajjon mi- csoda impressziókkal jött **Bécsből**, csakugyan olyan nagy gráciával fo- gadta-e el a király, a milyenről a félhivatalos jelentések számot ad- nak, az csak a legközelebbi na- pokban derül ki. Annyi bizonyos, hogy a szabadelvűpártban is biz- nak még ma is abban, hogy **Viz- kereszt** napja előtt — történik va- lami.

A trónbeszédet Tisza mondja el.

Megirtuk, hogy a kormány- pártan aggodalmaskodnak az ellenzéknek a trónbeszéddel szemben követendő magatar- tása miatt. Attól tartanak ugyan- is, hogy az ellenzék közbe- szólásokkal fogja kísélni a trón- beszédet. Erre vonatkozólag tudósítónk a következőket közli: lapunkkal:

Az hírlik, hogy a trónbeszé- det nem **Ferencz József** fogja elmondani, hanem **Tisza István miniszterelnök**, mint királyi biztos.

Erre már van precedens. 1875. május 24-én **Wenkheim Béla** miniszterelnök olvasta föl a trónbeszédet, szintén mint királyi biztos. Épen úgy fog- teuni január negyediken a mostani miniszterelnök is.

Tisza röpiratát elkobozták.

A hivatali büzgőség mulatságos példájának híre érkezik **Szentesről**. A miniszterelnök az utóbbi időben tartott beszédeit tudvalevőleg egy füzetbe összegyűjtötték és az egész országba szétosztották.

Igy került a takaros füzet **Szen- tesre** is. Széltiben-hosszában olvas-

ták az obstrukció ellen mondott beszédeket, a mikor két városi rendőr egyszerre csak észrevette, hogy a füzeten nincs föltüntetve, melyik nyomdában nyomták. Ezen az alapon a nyilvános helyeken és trafikokban lévő példányokat mind elkobozták. Mikor az esetnek híre ment, óriási feltűnést keltett.

Korona és kormány.

Az alkotmányos törvények értel- mében, annak szelleme szerint a király személye szent, sérthetetlen és megtámadhatatlan. Nem is kép- zelhető ez másképpen olyan ország- ban, amelynek ugynevezett felelős kormánya van s mely a felelős- séget természetesen magára veszi s a király uralkodik, a felelős kor- mány pedig kormányoz, felelően a korona minden tenyeért.

Hallatszik is az egész soron, hogy a király személyét nem lehet és nem szabad a politikai vitákba be- vonni. Különösen a kormány han- goztatja ezt, amikor a Házban a király akaratáról és szándékáról be- szélnek az ellenzékben. A kormány ilyenkor mindig kényelmetlen hely- zetben van s érzi visszás helyze- tét. Állapota hasonlít ilyenkor ahoz az állapothoz, amelyet **Petőfi** említ egyik levelében: úgy van, mint mi- kor a teste viszket és nem szabad vakaróznia.

Megjegyezzük, hogy a király sze- mélyének sérthetlenségéről szóló tételt az ellenzék iz respektálja. A mig a felelős kormány csakugyan felelősségre vonható, addig ebben az országban csakugyan senkinek eszébe nem jut, nem is juthat a király ténykedéseit bírálgatni. A ki- rályhűség hagyománya a magyar nemzetnek és a magyar természet- nek általában. A legutóbbi nagy- szabásu parlamenti harcokban ékes bizonyítékát adta ennek az ellen- zék. A szenvedélyek legnagyobb viharai közben is mintegy maguk- tól megfékeződtek, amikor a király üzenetét felolvasták.

A kormány egyik legkedveltebb orgánuma mégis ironizálva emli- tette, hogy az ellenzék pózól a király üzenete iránt tanusított tisz- telettel. Nyilvánvalóan kényelmetlen volt a kormánynak, hogy az ellen- zék a korona sérthetlenségéről és megtámadhatatlanságáról szóló tételt komolyan veszi. Látszott rajta, hogy jobban szerette volna, ha a király személyét is megtámadták volna. Jobban érezte a viszketést, mint akkor, amikor a király személyét támadják és még kevésbé vaka- rózhatott.

Akárhogy hangoztatja a kor- mány, hogy a király személye be- nem vonható semmiféle politikai harc- ba, mégis mit látunk minden mozgalomban? A király személye kerül előtérbe. Ha nem is nyíltan, de burkolva és leplezetten a királyi tekintély nimbusával takarozik a kormány. Átvilágít a kormány szán- dékán, hogy a királyi akarat az, mely az eseményeket dominálja. A király joga ez, a király joga az. A felség jogait nem lehet kétségbe- vonni, nem is lehet elvitatni, nem is szabad megrövidíteni.

Mindenkinek kötelessége ebben az országban meghajolni a király akaratát előtt. Ezek körülbelül azok a jelszavak, a melyek a kormány műhelyeiben készülnek, de a me- lyek ellen éppen a kormány vét és vétkezik legtöbbit.

Most van a király személye leg- inkább előtérben. A koronának olyan tényéről van szó, a melyet sokféleképpen lehet magyarázni.

Gróf **Andrássy Gyula** a Ház leg- utóbbi ülésén rámutatott erre a körülményre és a veszedelmekre, a melyek ebből származhatnak.

Tudvalevően arról van szó, hogy törvényen kívüli állapotban felosz- lathatja-e a korona a Házat és el- rendelhetők-e a választások? **Kont- roverz** felfogások vannak ebben a kérdésben. Az egyik így magya- rázza, a másik úgy. Vannak olya- nok is (és pedig nem csekély számban), a kik esküszegésről is be- szélnek. Azt kérdezzük, hogy egy kormány, a mely a korona tényeiért felelős, megengedhetőnek tartja-e, hogy a korona tényeiről ilyen di- vergáló felfogások uralkodjanak? Szabad-e oly helyzetbe sodornia az országot, hogy legyenek nagy számban gondolkozó emberek, hogy maga a nép egy része a király ténykedését ilyen módon magya- rázza?

Igy örzi a mostani kormány a királyi tekintély nimbusát. Ezzel akarja emelni a királyi presztízst. A maga felelősségének tudatában szál- litja le a korona sérthetlenségé- nek tételét.

Csodálkozunk rajta, hogy a ki- rály erről nem értesül. Féltekeny- ségében a kormány senkit sem bocsát a király színe elé. Nem akarja, hogy felvilágosítsák a koronát, mert akkor valószínűleg min- den számítása kutba esne. Meg va- gyunk győződve arról, hogy a ma- gyar história egészen más mederbe kerülne, ha a királyt minden rész- ben felvilágosítanák a dolgok álla- sáról. Ha csak egyetlenegy pártat- lan, objektív gondolkozásu állam- férfit kerülne a király színe elé, a ki a korona érdekeit valóban szí- ven viseli, akkor vége volna a ma- gyarázatoknak; senki sem mon- daná akkor, hogy a korona nem alkotmányos módon fogja fel hiva- tását. **Kontroverz** vélemények semmi- esetre nem volnának.

Igy azonban a kormány ugyneve- zett felelőssége vonja maga után ezeket a magyarázatokat. Pedig az lelkiismeretességi kérdés, a miért semmiféle kormány felelősséget nem vállalhat.

Választási mozgalmak Erdélyben.

A jelöltekről legujabban ezeket je- lentik:

Szászrégenben: a nemzeti párti **Urmánczky Dezső**vel szemben a szabadelvű-párt **Teleki Arthur** gró- fot jelöli.

Nagy-Ajtán: **Weisz Bertold**dal szemben **Ferenczy Géza** lép föl **Kossuth-párti** programmal.

Székelyudvarhelyen: **László Mihály** szabadelvűpárti képviselőnek **Gyarmathy Dezső** lesz az ellenjelöltje, **Bánffy-párti** programmal.

Székelykeresztúron: **Bedő Aibert** ellen a **Bánffy-párt** föllépteti **Gyár- fás Endrét**.

Nagyiklónon: a disszidens **Wass Béla** gróffal szemben, **Wass György** gróf lép föl szabadelvűpárti pro- grammal.

Illyefalván: **Szentkeresztly Béla** báró, szabadelvűpárti képviselővel szemben a **Kossuth-párt** **Nagy Györ- gyöt** lépteti föl.

Bethlenben: a nemzeti párti **Beth- len Bálint** gróf ellen a szabadelvű- párt **Fejérváry Jenőt** jelöli.

Kolozson: **Rónay Kálmán** szabad- elvűpárti képviselőnek **Gál Gyula** földbirtokos lesz az ellenjelöltje, **Bánffy-párti** programmal.

Szamosújvárt: a **Bánffy-párt** **Dá- niel Lászlót** lépteti föl **Karácsonyi Aladár** gróf képviselővel szemben. Az **oklándi** (Udvarhelymegye) ke-

rület szabadelvű pártja Dániel Lajos pártelnök elnöklésével tegnap tartott jelölési gyűlésén Kis György Sándor unitárius-esperes indítványára egyhangú határozattal a kerület mostani képviselőjét, Heltai Ferenczet jelölték, a ki nyomban elmondotta programbeszédét. A jelölési gyűlés üdvözölte a miniszterelnököt és a szabadelvű pártot.

Egy felirat.

Szvacsina polgármester figyelmébe.

Megirtuk, hogy Makó város képviselőtestülete *bizalmatlanságot* szavazott a Tisza kormányának. A rendkívüli érdekes feliratot figyelmébe ajánljuk Szvacsina Géza polgármesternek és a városi komunitásnak követhető példaképen. A képviselőházhoz intézett feliratnak szencziószámába menő része így szól:

„... A legutóbbi idők eseményei fájdalom, azt bizonyítják, hogy oly merész, mondhatni vakmerőséggel párosult cselekmények követték el éppen az alkotmány megvédésére hivatottak által, melyek a nemzeti történelmi életében eddigéig még elő nem fordultak. Ugyanis Tisztelettel Képviselőház, a folyó évi november hó 18 ik napján megtartott képviselőházi ülésen, az éjjeli órákban, megtörtént az, hogy a házszabályok megszigorítása tárgyában Dániel Gábor képviselő által beérkezett határozati javaslatot a jelenlegi miniszterelnök ur, gróf Tisza István anélkül, hogy ahhoz a képviselők hozzászólhattak volna, a Ház elnökével, Perczel Dezső úrral, előzetes összehívás után megállapított módon, kendőbogatásra határozattal emeltette. — Ezen határozat lex Dániel felének csufoltatik ugyan, de hogy beérjük egyedül csak ezen csuf elnevezéssel, az nem lehet és nem is elég, mert mindenki tudja, hogy ezen házhatózat által a szó-lásszabadság van megtámadva, elannyira, hogy a kormány ennek segítségével a legnemzetitlenebb, a nemzetet teljesen megrontó törvényeket is megalkottathatja.

Mint hogy pedig mi, Makó város közönsége meg vagyunk győződve arról, hogy ezen határozat a szó-lásszabadság elkönfiskálásával nemzeti alkotmányunkat teljesen illuzoriussá tette, — eliens egy szívvel-lélekkel nyomban állást foglaltunk és 1904. évi december hó 19-ik napján megtartott rendes havi közgyűlésünkben 628—1904. kgy. szám alatt oly értelmű határozatot hoztunk, miszerint kérvénnyel járunk a Tisztelettel Képviselőházhoz, hogy annak megváltoztatása, a jogfolytonosság és az előbbeni állapot visszaállítása végett sürgősen intézkedni méltóztassék.

Hogy ily alkotmányt tipró határozat nozatható a magyar országgyűlés képviselőházában, ennek okát abban találjuk, hogy a nemzet jelenlegi képviselete nem felel meg a helyes képviseleti rendszernek. Ugyanis tény az, hogy a képviselőválasztó kerületek helytelen beosztása és a census helytelen megállapítása folytán a jelen rendszeren me'lett az igazi népakarat nem nyilvánulhat meg, szükségessének találjuk tehát, hogy a választókerületek újra osztassanak be, hogy a választói jog alapjául szolgáló census eltöröltessék és az általános választói jog törvényhozás útján megalkottassék, végre, hogy a községenkénti titkos szavazás behozassék.

Mint hogy pedig ily, alkotmányunkon ejtett mély sérelem miatt el nem hallgathatunk, midőn Makó város képviselőtestületének e tárgyban meghozott határozatát / alatt mellékelve bemutatjuk, hazafias tisztelettel kérjük a Tisztelettel Képviselőházat, hogy a fentebbi irányban előterjesztett kérelmünket nemcsak támogatni, de megvalósítani is méltóztassék, egyben kijelentjük, hogy a jelenlegi magyar kir. kormány és különösen annak élén álló gróf Tisza István miniszterelnök iránt bizalmatlansággal viseltetünk, ellenben az országgyűlés egyesült ellenzéki pártját szívünkben üdvözöljük azon hazafias magatartásért, mely szerint eddig is mindent elkövetett arra nézve, hogy a nemzet jogos aspirációit lehetetlenségre kártható lex Dániel-féle házhatózat érvényesülését már eddig is megátolta és teljes bizalommal tekintünk azon hazafias működés elé, mely a jövőbeni jogtörést megszünteti, a nemzet szabadságát megvédi és a magyar alkotmányt teljes integritásában megőrizni.

Tisztelettel Képviselőház! A magyar nemzet évszázadokon át küzdött, szenvedett, utóbbi időben pedig mértéken felül áldozott idegen és jogosulatlan igények kielégítésére, csak hogy alkotmányát megtartsa, és mindez meg sem volt elég, most már az a jelszó, az a követelés: „el a szabadszólás jogával“ hogy ennek hiányában elvehessék tőlünk legszentebb örökünket, — alkotmányunkat.

Ez a merénylet azonban a magyar nemzet erős ellentállása és alkotmányához való hű ragaszkodása következtében hű kísérlet marad, mert mindannyian tudjuk és érezzük, hogy a nemzeti közkincs elveszte, a mi elvesztünk is.

A midőn tehát Makó város képviselőtestülete vetőt kiált a további lejtőn való haladás elé, meg vagyunk győződve, hogy csak hazafias kötelességet teljesítünk akkor, a mikor bizalommal fordulunk a magyar országgyűlés képviselőházához és annak szövetségelt ellenzékéhez, azon tiszteletteljes kérésünkkel, hogy bölcsességével és soha kétségbe nem vonható hazafiságával tartsa és óvja meg úgy a mi, mint utódaink számára régi dicsőségében hazánkat és séríthetetlen alkotmányunkat.

Mindezek után maradtunk a legmélyebb tisztelettel

Kelt Makón, 1904. évi december hó 24-ik napján.

Makó város képviselőtestülete nevében:

Farkas József,
polgármester.

LEGUJABB.

— A „NAPLO“ távirati és telefon-tudósítása. —

Merénylő tanuló.

Budapest, dec. 30. (Saját tud.) Prsenysből táviratozzák, hogy az ottani gimnáziumban Vrobel nevű hetedik osztályu tanuló pisztolyal rálőtt Hliboviczky tanárra és azután önmagát föbelötte. A tanárt halálos seb érte, a tanuló meghalt. A tanuló szerencsétlen tettét odamagyarazzák, hogy a tanár megbuktatta a tulérzékeny természetű fiut és ez adta a végleg elkeseredett tanulóknak a gyilkos fegyvert kezébe.

A szövetségelt ellenzék országgyűlése.

Budapest, dec. 30. (Saj. tud.)

A szövetségelt ellenzék országgyűlésének megtartását január 10, de legkésőbb 12-ére vette tervbe. Ezen a gyűlésen fog dűlőre jutni a nemzeti pártnak a függetlenségi pártba való beolvadása. A függetlenségi pártban különben úgy gondolkoznak, hogy a nemzeti pártnak ezt a lépését a trónbeszéd hangja fogja eldönteni.

Merénylet egy orosz katonaszállító vonat ellen.

Budapest, dec. 30. (Saját tud.)

Orosz Lengyelországban Sosnovice és Ivangorod állomások között egy katonaszállító vonat összeütközött egy teher vonattal. A vonaton levő vasuti tisztviselők szörnyet haltak. Ötven tartalékos súlyosan megsebesült. Minden jel arra vall, hogy az összeütközés merénylet műve volt.

A román kormány lemondása.

Budapest, dec. 30. (Saj. tud.)

Bukaresti távirat jelenti, hogy Strudza román miniszterelnök tegnap átnyújtotta a királynak a román kabinét lemondását. A király még nem döntött a lemondás kérdésében.

A határidőüzlet.

Budapest, dec. 30. (Saját tudósítónktól.) Buzakinátat mérsékelt, vétekedv korlátolt. Lanyha irányzat mellett 10.000 métermázsa került forgalomba 5 fillérel olcsóbb áron. Egyéb gabnanemek közül tengeri és rozs 5 fillérel olcsóbb. Idő: szeles.

Jegyzetett déli 1 óráig. d. u. 4 $\frac{1}{2}$ ó.
Buza apr.-ra 10.11—12 10.08—09
„ okt.-re 8.79—80 8.78—79
Rozs apr.-ra 7.90—91 7.88—89
Zab apr.-ra 7.17—18 7.17—18
Tengerimáj.-ra 7.59—60 7.59—60
Repce aug.-ra 11.20—30 11.25—30

NAPLO.

— Hírek. —

Különös megoldás.

Bál meghívó nélkül.

— Saját tudósítónktól. —

Különös módon oldották meg Medgyesen a magyar-német nyelv kérdést egy bál meghívó ötletéből. Mint medgyesi tudósítónk írja, Nagy-Küküllővármegye tervbe vette, hogy 1905 január hó 7-én vármegyei mulatságot rendez. Mulatságról lévén szó, a tisztviselők magyar és szászajku tagjai egyetértelmű lelkesedéssel csatlakoztak a felvetett eszméhez. Megállapodtak abban is, hogy tekintet nélkül a készülőfélben levő iskolai javaslatokra és a pánnergmán reményekre, a magyar menyecskéket magyar módra és a szász asszonyokat valcerezve eltáncoltatják kivilágos viradtok. Azután pedig, a mint dukál, boroscancsóval a kezükben zeneszó mellett fogják a városnak híriü adni, hogy a vármegye mulat.

Mint látható ezek után az országra szóló mulatság — ujságírói nyelven szólva — anyagilag és erkölcsileg fényes lefolyásnak ígérkezett. Az apák hozzá is láttak már a pénz kiizzadásához és a mamák bevásárolták a toáletteteket a maguk

és bájos leányuk részére. De általános megdöbbenést keltett, hogy a meghívót hiába várták, dacára annak, hogy a meghívók szétküldését már jelezték. Természetesen megannyian csufos intrikát vélték a dologban és napról-napra untatták a meghívó késésének okát.

Végre aztán kiderült, hogy ez a mulatság abban is el fog útni a rendes mulatságok színvonalától, hogy meghívót egyáltalán nem adtak ki.

Arról esett ugyanis szó, hogy a meghívó szövege csupán magyar, vagy magyar és német nyelven legyen megszövegeve.

A magyarajku tisztviselők természetesen az előbbi mellett kardoskodtak, míg a szászajkuak a jusst elvénél fogva nem tágitottak a két nyelvű meghívótól. Hogy azonban a mulatságon kár ne essék, végre elhatározták, hogy bál lesz, ha meghívó nem is és meghívókat tényleg nem is küldtek szét a mulatságra, nagy öröme azoknak, a kik amugy sem kaptak volna inortációt.

A „helyi intelligencia“ azonban reméli, hogy előbb-utóbb mégis csak sikerülni fog ezt a nagyhorderejű kérdést valahogyan megoldani. Hiszen amugy is súlyos helyzetet élünk. Alkotmányunk veszedelemben, az orosz japán háboru dűhög, Kolozsmegye bizalmat szavaz, minek hát a helyzetet még Medgyesen is súlyosbítani? Kérjük a jó medgyesieket béküljenek ki és legyenek meggyőződve róla, hogy Európa ezért hálás szívből fog nekik jó mulatságot kívánni.

Hát így áll a bál — Medgyesen . . .

Csak helybéli . . . !

A kolozsmegyei szabadelvűpárt gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Alig hangzott el a tegnapi megyei közgyűlésen a berendelt szolgabírák örömteli csatakiáltása s az idetelegrafált körjegyzők kiakknak mámoros tapsvihara, — a Vármegyei Szabadelvűpárt azonnal összeült gyűlésezní ugyanabban a teremben, a melynek falai között határidőre megrendelt glóriát szállítottak Tisza gróf feje köré. A megyei szabadelvűpártnak tudvalevőleg Szabó József százfenesi tejedész, főrendiházi tag az elnöke, s tegnap is ő prezidiált az összejövetelen. Rajta kívül megjelentek még az alispán, a főjegyző, egy csomó tisztviselő, szolgabíró és körjegyző, a kiknek ittléte épp alkalmas volt arra, hogy az együttes eljárásra vonatkozó intézkedések megtevdjdenek. Természetesen arról volt szó, hogy mi lesz a teendő a küszöbön álló választások alkalmából. A népes gyűlés hosszabb vita után elhatározta, hogy a megyéhez tartozó kerületekben hivatalos jelöltek nem állít, hanem magukra a kerületekre bizza a választást arra vonatkozólag, hogy kiket óhajtanak kormánypárti programmal képviselőkkül. Egy kikötést azonban tesz a párt és pedig azt, hogy a jelöltek kolozsmegyeinek, „helybéli“-nek kell lennie, ellenkező esetben támogatásra nem számíthat a központ részéről.

E határozat ellen, — a mely telivér példája a lokális rövidlátásnak, a vicinális gögnek, s a vidéki komikumnak, — senki sem szólalt fel, s így most azoknak, a kiknek Kolozsmegye területén dudolták a bölcsődalt, — jelentékeny főr-juk van az összemberiséggel szemben: jelöltek lehetnek helyben. Megjegyzendő, hogy a helybéliség-nek ez az örülete évekkel ezelőtt más vármegyéknél is felvetődött, de sehöl sem manifesztáltak ilyen határozottan mint most a kolozsmegyeiek szabadelvűpártja.

Az urak erősen ragaszkodnak

ához a határozatukhoz, de úgy hisszük, ha az erős kezű gróf egy jelöltjét leküldené a központból, — mégis csak kiegyeznének 50 százalékra. Vagy talán egészen elállnának tőle?

* **A vármegye gyűlése.** Kolozsvár tegnap délelőtt tartotta meg téli rendek közgyűlését, a melyen lényegtelenebb természetű keblői és községi ügyek nyertek elintézését. A gyűlésre feljött a beteg főispán is, hogy elnököljön és diadalra segítse tekintélyével a Szabó József szász-fenesi földbirtokos által benyújtott bizalmi indítványt, a melynek tárgyalását lapunk elején részletesen közöljük. Ezután beválasztották a közigazgatási bizottságba 5 tagot, az állandó választmányba 36 rendes és 5 póttagot, a központi választmányba 26 tagot, az igazoló választmányba 5 tagot, az állandó bíráló választmányba 5 tagot, a közegészségügyi bizottságba 14 tagot, az árvaszék ülésében való részvételre 12 tagot, az állandó lótenyésztési bizottságba 1 tagot és végül a megyei mezőgazdasági bizottságba 9 tagot.

* **Vallásos-estély.** Tegnapelőtt volt az ötödik felolvasó-este, a római katolikus főgimnázium dísztermében. Felolvasott Récsy Ede tanár, a hazai és külföldi népszokásokról. Szavalt Petrány Rózsika tanítónőképződei növendék és Polák Vilmos orvostanhallgató, énekelt a „Mária Énekkar.” A begyűlt 36 kor. 58 fillért a Szent-Antal gyermekmenház javára fordították.

* **Nagy állam-segély a románoknak.** A balázsfalvi gör. kath. egyházmegye konzistoriuma több mint kétszáz ezer koronát kapott a kormánytól f00 román lelkész segélyezésére. Az állam-segély nagysága az egyes lelkészek számára 35—1200 korona között ingadozik. A román papok bizonyára örvendő szívvel fogadták a szép és nagyszabású karácsonyi ajándékot.

* **A szentpéteri iskola színi-előadása.** Karácsony másodnapján nagy érdeklődés mellett adtak elő a szentpéteri róm. kath. iskola növendékei két egy felvonásos színdarabot. Többeknek kívánatára új év első napján és vízkeresztkor újból megismétlik az előadást az iskola termében. Kezdeté d. u. 4 órakor.

* **Marostordavármegye bizalma.** Ugyan az nap, mikor Kolozsvármegye törvényhatósági bizottsága kierőszakolt Tisza részére műbizalmat, a kis Marostordavármegye is magára kívánta vonni a politikai világ figyelmét azzal, hogy Tiszának bizalmat szavazott. Mint marosvásárhelyi tudósítónk közli: Marostordavármegye törvényhatósági bizottsága *tegnapi ülésén bizalmat szavazott Tiszának.*

* **A városi jövedéki hivatal január hó elsején kezd meg a leltározást,** melynek az a célja, hogy a városban lakó különböző feleknél meglévő fogyasztási adó alá eső készletet felvegye, mert az ilyen már megadózott készletek után eső adót a kilépő bérlő tartozik a városnak megtéríteni. A mint értesülünk, a város polgársága jól felfogván a város közönségének a bejelentés teljesítéséhez fűződő érdekeit, már

is buzgón felel meg bejelentési kötelezettségének, s a jövedéki hivatal alig győzi a nagyszámú jelentések átvételét és nyilvántartását teljesíteni. A bejelentések nagyszáma arra látszik mutatni, hogy a város tekintélyes összeget fog a bérlőtől e czímen igényelhetni, s ezért kívánatos, hogy senki se mulassza el, fogyasztási adóköteles készleteit a jövedéki hivatalnál idejekorán bejelenteni.

* **Rüntetés elől a halálba.** Brasóvból írják, hogy *Giró Szász* János tatrangi kereskedő Pürkecen apósa házában egy lövéssel végeztetett életének. Öngyilkosságának okát összefüggésbe hozzák a házában előfordult gyújtogatással, melyet állítólag tudtával és beleegyezésével egyik szolgája követett el. A tüzesetet nyomon követte a hatósági vizsgálat és ennek következményétől félt a meggondolatlan kereskedő, mikor a halálban keresett menedéket.

* **Elveszett takarékkönyvek.** A szabokai rendőrség táviratilag értesítette a kolozsvárt, hogy ottan *Kasziba Lajostól* ismeretlen tettesek egy 4726 koronáról és egy 1082 koronáról kiállított takarékpénztári betétkönyvet elulajdonítottak. Mint-hogy a tolvajok Kolozsvárra jöttek a rendőrség a nyomozást megindította és a helybeli takarékpénztárat megkérte, hogy a betéti könyveket zálogba ne fogadja el, hanem jelentkezés esetén őket értesítse, az ismeretlen tolvajok elfogatása céljából.

* **Egy betörő letartóztatása.** Egy veszedelmes betörőt tartóztatott le tegnap délelőtt a rendőrség. Dezsán Alexának hívják az elfogott betörőt, a kit a zilahi ügyészség több rendbeli betöréses lopás miatt köröztetett. A tolvajt a küldött szemléyleírás alapján az utcán csípték el a polgári detektívek és holnap szállítják el Zilahra.

* **Hatszázszoros életmentő.** Helgolandban egy Roddert nevű főrévkalauz vonul nyugalmába, a ki ugyancsak érdemes a fölemlítésre. Még nincs ötvenéves, s harminc éves működése alatt vagy száz ember mentett meg a tengerbe-fúlástól a maga életének kockáztatásával. Ereje gyöngül s így kénytelen lemondani a mestersegéről. Természetesen már régen megkapta a mentő-érmet.

* **A veszedelmes költészet.** Egy alsó-ausztriai városkában a polgármester a következő hirdetményt függesztette ki:

Azon ismeretes rossz hatás után, melyet a költészetrel való foglalkozás utóbbi időben városunkban okozott s mely egy családnak a boldogságát is tönkretverte, kötelességem a város minden egyes lakóját nyomatékosan óvni a költészetrel való foglalkozástól.

Ez a különös óvás néhány komor eseményre vonatkozik, mely utóbbi időben a poézistól megmetéyezett osztrák városban történt. Egy poeta agyonlőtte magát, egy városi hivatalnoknak a felesége megszökött egy fiatalemberrel, a ki szívet versekkel lágyította meg, az asszony férje pedig ez eset következtében megboldult s most szintén versel. Ez mindenesetre több szerencsétlenség volt egyszerre, semhogy a polgármester szó nélkül hagyhatta volna.

* **Az olasz gimnázisták sztrájkja.** A római gimnáziumok növendékei sztrájkra készülnek, mert a közoktatási miniszter szigorú rendeletet

adott ki az az iskolakerülés és az igazolatlanul mulasztott órák miatt. A római gimnázisták tegnap gyűlést tartottak s egyhangulag elhatározták, hogy memorandumban fogják fölcsólitani a közoktatásügyi minisztert a rendelet visszavonására s ha ez hamarosan meg nem történik, akkor sztrájkolnak, — nem járnak az előadásokra. A mozgalomban az a legkomikusabb, hogy a sztrájkjal fenyegető gimnázisták népgyűlést akarnak tartani a közoktatásügyi miniszter ellen, hogy a közvéleményt maguk mellett hangolják az iskolakerülés céljából.

* **Jégvirágok.** Ezek már az igazi télnek a hírnökei. A kemény, fagyos tél, amikor az ablaktáblákon hatalmas jégvirágok jelennek meg s az arcunkat csipi, marja a hideg szél, december végének szomorú hírnöke. Ehez a téli hangulathoz már hozzáillik a fehér, szűzi hólepel, mely elborítja a kopár földeket s enyhíti a tél unalmas, sivár hangulatát. Tegnap már különös alakú, csipkés jégvirágok pompáztak az ablakon és megjelent a fehér lepel is; szóval átvette birodalmát a tél.

* **Katona szabadtítás.** Nagy feltűnést keltett Sátoralja-ujhelyen és vidékén, hogy dr. Orlay Antal honvédelmi miniszteri titkár közelebről mint kiküldött miniszteri biztos jelent meg a sztrópkói járásban. A miniszteri biztos, mint nekünk jelentik, a sztrópkói izraelita anyakönyvi kerület anyakönyveit vizsgálta meg s óriási visszaéléseknek jött nyomára. A sztrópkói járásban ugyanis, mint az az egész Zemplén vármegyében köztudomású dolog, a németül és magyarul vezetett anyakönyveket meghamisították és ilyen módou évtizedek óta számosan menekültek meg a katonai kötelezettség alól. A miniszteri titkárnak hetek óta folytatott vizsgálat után stkerült kinyomozni s megállapítani ezeket a visszaéléseket és hamisításokat. A közönség nagy érdeklődéssel várja a vizsgálat további eredményét.

* **Rövid krónika.** Ferdinánd fejedelem Pichon francia tengerészkapitányt kinevezte a bolgár hadihajóraj admirálisává. A bolgárok különben ismét harcias kedvben vannak: a hadügyminiszter erődítményeket akar építtetni Szófia körül s e miatt új hadügyi hitelre lesz szükség. — Temesvárott Ujváry Istvánnak az orvos 15 morfiomos port rendelt. Mialatt a beteg asszony elaludt, három éves leánykája az édeszüti porokból nyolczat megevett s szörnyet halt. — Egy angol hajóépítő társaság több velencei nagyiparos és fogadó tulajdonossal szövetségbe, új olasz hajós-társaságot készül alapítani, a mely olasz lobogó alatt több hajójáratot fog berendezni Velence és Trieszt közt. — A Schmeberg-vasut Bécsujhely és Villersdorf közötti vonalán Schneckel Oszkár vonatvezető lebukott a lokomotivról és fejével ráesett egy kilométer köre. A vonatvezető súlyos sérüléseket szenvedett. — Stiassy Alfrédnek Trebitsch községében az Iglava folyón levő gőz- és vízimalma az összes gépezettel és készletekkel elégett.

* **A tábornagy síremléke.** Szin egy kávéház, személyek báró Tiller Károly egykori tábornagy, a bécsi hadi-muzeum volt igazgatójának egyik örököse és még sok játékos. Az urak makaoznak. Az örökös folyton vesz, vesz, vesz... Miután

pénze már nem maradt, az utolsó kártyára föltette báró Tiller Károly tábornagy nr 24.000 koronát érő mauzoleumát. Két dámára ment, ti-zest kapott. A mauzoleum elveszett. S. a tábornagy urat csendesesen exhumálták s szerényebb sirba viték át, mert örököse haló porát is elkártyázta. Ezt az egész dolgot pedig nem Offenbach egyik szövegírója találta ki, hanem az élet.

IRODALOM.

Wesselényi Miklós élete és munkái.

Debrecenből kiinduló nagy meglepetés vár a magyar olvasóközönségre s tudományos szakkörökre, — mint a Szeged és Vidékében olvasuk, — a Kardos Samu dr. Wesselényi-művének napvilágra jöttével. A mű arányai, hatalmas méretei teszik főleg szenzációssá az eseményt. Nem történeti adatoknak időrendi föl-sorolása és ismertetése ez a sajtó által levő munka, hanem széles csapású történetírás, a mely felöleli a XIX. század nagy reformu korszaknak jóformán egész anyagát és eredeti, eddig teljesen ismeretlen kftűök alapján ismerteti a vezető férfiaknak, különösbbeben pedig Széchenyinek, Wesselényinek, Deáknak és Kossuthnak föllépését, együttes munkálkodását s később eltérő utaikat.

A szerző engedelmével volt módunkban bepillantani abba az óriási anyaggyűjteménybe, melyet Kardos Samu másfél évtizeden át Pozsonytól Szebenig, a nagy nemzeti és történeti családok könyvtáraiban és levéltáraiban fölkuatott és összehordott. A szerző bírtokában tiznél több történelmi becsü okirat és fölirat van melyek között legrégibb s legnemesebb Wesselényi nádori pecséttel ellátott latinnyelvű okirata, amelyet Sinka Sándor, a ref. főgymnásium tudós tanára fordított le magyarra. Birtokában van száz eredeti levél, melyek közül hatvan a Wesselényi kezéből származik; azután Kvszuthnak, Deáknak, Széchenyinek, Vörösmartynak, Mocsárynak, Görgey Arturnak számos eredeti levele. Birtokában van a nagy Miklósnak 1821—1843-ig vezetett naplókönyve, melyet szerző külön fog később kiadni, továbbá, hatvan eddig ismeretlen beszéd, miket Wesselényi az országos és megyei gyűléseken mondott el. Betetőzi mlndezeket az a levélmásolati gyűjtemény, mely Kazinczytól kezdve Andrassy Gyula fellépéséig magában foglalja a magyar nemzet közéleti, politikai s irodalmi kitünőségeinek teljes levelezését. Tartalma: Kétezer levél, melyek közül ezernél több Wesselényitől származó vagy hozzája intézett; becses alkatrészei továbbá: Josika Miklós bárónak 99, Kossuth Lajosnak 49, Teleky László grófnak 10, eddig teljesen ismeretlen és igen becses levele.

Nagy ennek a műnek már most is a hatása. Azok, akik alaposságot és történeti értéket keresnek az életrajzi munkákban, valósággal áhitozzák ez igazán nagybecsű munka megjelenését, Rákosi Jenő és Bekics Gusztáv hosszú levelekben üdvözlik máris a szerzőt; az ország fővárosi s vidéki lapjai hasábos ismertetéseket szentelnek az eseménynek.

De érdeklődnek a mű iránt, — mert Wesselényiért rajonganak — az egész országban s minden társadalmi rétegben, Brankovics György szerb pátriárka és Szmrecsányi, a tudós váradí püspök éppúgy előfizettek most már a munkára, mint Szemere Miklós vagy Szabolcska Mi-

hály, Wesselényi, az önzetlen hon-szerelem mintaképe még halála után is oly átfogó erővel bír, hogy a róla szóló munka iránt az egész ország lázasan érdeklik.

Törvénykezés.

Lengyel Zoltán és a rendőrség.

— Hatóság elleni erőszak büntetvével vádolt képviselő. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapestről írják:

Dr. Lengyel Zoltánnak, a kiről köztudomású, hogy egyike a legtemperamentusabb ellenzéki képviselőnek, az utóbbi időben igen sok afférje keletkezett a fővárosi államrendőrséggel. Hol mint panaszos, hol pedig mint terhelt szerepel és az ellenfél mindannyiszor a rendőrség. Csak nem rég foglalkozott a királyi ügyészség Lengyel Zoltánnal azzal a panaszával, a melyben Rudnay Béla főkapitányt hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolta, mert a vasuti sztrájk alkalmával a központi Demokrata Kör előtt Rudnay utasította a közgeit, hogy lengyel Zoltánt vezessék elő. Az ügyészség kijelentette, hogy nem hajlandó a vád képviselőségét elvállalni, mert szerinte Rudnay csak a kötelességét teljesítette, mikor a rendőrséget inzultáló Lengyel Zoltán elővezetését rendelte el. Sőt az ügyészség az indokolásában egy nagy lépéssel tovább is ment; ki-mondotta, hogy Lengyel akkor, a mikor a rendőrt hivatali kötelességének teljesítésében megakadályozta, hatóság elleni erőszakot követett el.

Ma délelőtt Lengyelnek egy másik pörével foglalkozott a budapesti büntetőtörvényszék dr. Czárán István királyi ítéletábrái bíró elnökele alatt. Az ügy eladója dr. Rutkay István törvényszéki bíró volt. A panaszos ezuttal ismét a fővárosi államrendőrség. A vád tárgya pedig a következő:

Körülbelül két évvel ezelőtt, mikor az ország Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját ünnepelte, a fővárosban nagyobb demonstráció volt. Az esti órákban a függetlenségi pártnak József-köruti helyisége előtt körülbelül ezer főre rugó tömeg verődött össze és a függetlenségi párt helyiségében tartozkodó képviselők beszédeik kívánta hallani. Az utcán megjelent Lengyel Zoltán képviselő, a ki éppen akkor érkezett oda, mikor a rendőrség osztlásra szólította fel a tömeget. A következő percben aztán bekövetkezett az ily alkalomkor szokásos attack is. A rendőrség kardjával támadt a tömegre és az egyik rendőr Lengyel Zoltán ellen fordult. Lengyel, hogy a feléje irányuló csapást elhárítsa, megragadta a rendőr karját és botjával a támadó felé sújtott. A rendőr erre le akarta tartóztatni Lengyelt, az óriási kavardásban a tömeg elsodorta. Lengyel az egyik szolgálatot tevő rendőrfelügyelőhöz, Gersichhez fordult és elégtételt kért azért, mert őt minden elfogadható ok nélkül teljesen inzultálni akarták. Beszélgetés közben véletlenül odavetődött a rendőr is, a ki Gersich elé állt és Lengyelre mutatva így szólt:

— A rendőrfelügyelő urnak alásan jelentem, hogy ez az ur volt az, a ki engem az imént teljes erővel megütött a botjával.

Gersich a képviselőre nézett, a ki egész őszintén kijelentette:

— Igenis, én voltam, mert nem engedhettem, hogy ez a rendőr a kardjával szétkasaboljon. Azt hiszem, arra minden polgárnak joga van, hogy a testi épséget védelmezze.

Ugy látszik, hogy a budapesti államrendőrség nem osztja Lengyel Zoltán véleményét, vagy szerinte az incidens másképpen történt, mert már másnap megindították ellene a nyomozást hatóság elleni erőszak büntette miatt. A nyomozás és a vizsválat befejezése után a királyi ügyészség vádiratot is adott be Lengyel Zoltán ellen, a ki a vádirat ellen kifogásokkal élt és a kifogások tárgyalását a mai napra tűzte ki a büntetőtörvényszék vádtanácsa.

Lengyel Zoltán azzal védekezik, hogy a rendőr minden ok nélkül kivont karddal támadt rá és így akkor, mikor ő botját használta, azt csakis jogos önvédelemből tette. Ezt az állítását tanukkal is bizonyítja s kérte a bíróságot, hogy a megjelent tanukat, a kiknek szavahihetőségéhez kétség nem fér, hallgassa ki. Viszont a rendőrség ezzel szemben azt állítja, hogy Lengyelnek éppen nem volt oka arra, hogy a botját használja, mert a rendőr nem támadta őt meg, hanem a csoportot szólította föl, hogy oszljon szét és kardja sem volt kirántva a hüvelyből, így hát Lengyelnek nem kellett a testi épségét védelmeznie.

A törvényszék a tárgyalást *elnapolta* és elrendelte Lengyel Zoltán tanuinak megidézését.

Jdegenek naplója.

Kik érkeztek tegnap Kolozsvárra?

Nem-York Szálloda. Vass Félix fakereskedő Budapest, Kiss Tamás főgim. tanár Marosvásárhely, Benkő Albert lelkész Szék, Balla Béla kereskedő Nagyenyed, Balla Márton birtokos Torda, Kerekes József kereskedő Torda, Berkovits Mór kereskedő Nagyvárad, Godfried Mór kereskedő Nagyvárad, Barátky Gyula kereskedő Nagyvárad, Markos L. kereskedő Nagyvárad, Kolendorf J. kereskedő Nagyvárad, Mezey Ferenc kereskedő Nagyvárad, dr. Ditrői Nándor költő Budapest, Grosz Lajos kereskedő Nagyvárad, Benedek Lajos kereskedő Nagyvárad, Plesz Áron kereskedő Nagyvárad, Bruder J. kereskedő Nagyvárad, Masek A. kereskedő Nagyvárad, Izsák A. kereskedő Nagyvárad, gróf Eszterházy Kálmán birtokos Gyula, Szlovák L. kereskedő Budapest, Seiger A. kereskedő Budapest, Szlujka Gusztáv bányamérnök Zalatna, Bossányi József kereskedő Budapest.

Központi szálloda. Bónis Istvánné és leánya földbirtokos Gy. Fehérvár. Bátor Károly tisztartó Pusztavács. Rosenfeld Ödön kereskedő Budapest. Weisz Mór utazó Budapest.

Pannonia (Fészli) szálloda. Sikó Lajos birtokos Septér. Dr. Fried S. Budapest. Kristion főhadnagy Budapest.

Biázini szálloda. Fangh István máv. hivatalnok Czegléd. Blumenthal Adorján jogszigorló Zombor. Schmidt Béla tanár Budapest. Solter Ferenc utazó Budapest.

Főszerkesztő: DR. ÓVÁRI ELEMÉR.
Felelős szerkesztő: SZÁSZ ÖDÖN.
Kiadó: „NAPLO” hírlapkiadó-vállalat.

NYILTTÉR

Erdélyi bank

és Takarékpénztár

Részvénytársaság

KOLOZSVÁRT.

Alaptőke 2 millió korona.

A bank elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyószámlára, azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitol váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb.

Jelzálogos törlesztéses kölcsönöket nyújt

10, 20, 30 és 40 évi időtartamra kolozsvári kész- és építendő házakra, kolozsvári és vidéki földbirtokokra a legmértányosabb tételek mellett.

Konvertál már meglévő törlesztéses avagy váltókon alapuló reálkölcsönöket mérsékeltebb tételek mellett.

A kölcsönök készpénzben (tehát nem záloglevelekben) folyósítanak, a lebonyolítás a lehető legrövidebb idő alatt történik.

Prospectusok és kérvénymin-ták az intézet hivatalos helyiségében díjmentesen beszerezhetők.

Értékpapírokat és idegen pénznemeket elad és vásárol, előlegeket ad értékpapírokra, folyószámlán és előre meghatározott időre.

Elad **sorsjegycsoport könyvecskéket** és alakít **sorsjegytársulatokat** a legelőnyösebb feltételek mellett.

Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart a felek saját zárai alatt tüz- és betörésmentes páncél szekrényeket. (*Safe deposits.*)

Nagyobb ládába csomagolt és a fél pecsétjével ellátott arany és ezüstneműek, vagy más értékű tárgyak külön e célra berendezett tüz- és betörésmentes szobában őrzik.

MAGY. KIR.

osztálysorsjegyek

főelárúító helye

— Mátyás király-tér 32. —

Üzleti órák: délelőtt 9—1/2-ig délután 1/3—5-ig.

Bármily felvilágosítással készségesen szolgál

az Igazgatóság.

JÓKAI-KÁVÉHAZ

Jókai-utca 4. szám.

A mulató-közönségnek legjobb és legszebb találkozó helye.

Heimann Sándor,
tulajdonos.

1500 koronát kereshetnek meg havonként intelligens, jó fellépésű egyének (nők is) egy nagyszabású új irodalmi vállalat terjesztésével. Korvin Mátyás Erdélyi könyvkereskedő Részvénytársaság Kolozsvárt Deák Fer.-u. 21.

Fogműterem!!

— Nagy Jenő —

szájpadnélküli műgspeciálista. Fogműterme Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-u. 6. szám alatt (dr. Göth-ház). Elvállalom a fogászat körébe tartozó összes teendőket. Munkáimért felelősséget vállalom és azokért díjazást utólag fogadok el. Felvilágosítással naponta 1—2-ig a n. érdemi közönség rendelkezésére állok. — Vidékieknek levélbeni megkeresésére postafordultával válaszolok.

Szegényeknek 8—9-ig ingyen! A nagyb. közönség további pártfogását kérve

Nagy Jenő,
szájpadnélküli műgspeciálista

Színház — Művészet.

Svihákok ma ötödször kerül színpadra páratlan számú bérletszűnetben. Az előadás ezuttal 6 órakor kezdődik.

Ujév napján 2 előadás lesz. Délután Verő György népszínművét, a „Menyecskek”-et adják Károlyi Leonával a hármast női szerepben, este pedig „Az ember tragédiája” kerül színpadra páratlan számú bérletszűnetben.

Tetemrehívás. Kazaliczky Antal színműve lesz a legközelebbi drámai újdonság, mely január 3-án kerül bemutatásra. A darab főszereplői: Tóvölgyi Margit, Horváth Paula, Hegedüs Szeráfin, Szakács, Mészáros, Szegő lesznek.

Magyar színtársulat Romániában. Nádas József pécsi színigazgató kibérelte a bukaresti Liric-színházat, a hol május második felében tizenöt magyar előadást fog tartani színtársulatával. A legjobb magyar operettek és a jelesebb népszínműveket fogja bemutatni a román főváros közönségének.

Uj lap vidéken. Mócson egy, a társadalmi és közgazdasági érdeket szolgáló lap indult meg. „Mezőségi Híradó” címen. A lap hetenkint egyszer jelenik meg Daniel Géza szerkesztésében.

Színházi műsor:

Vasárnap (d. u.: Menyecskek. este: Az ember tragédiája. (b. sz. IX. sz.))

REGÉNY.

A két vérfolt története.

Bűnügyi elbeszélés.

Irta: A. Conan Doyle.

6

A kés amelylyel a bűntényt elkövették egy görbe indiai tör volt, mit a falról vettek le, hol más keleti fegyverekkel együtt a szobát díszítette. Rablási szándék úgy látszik nem vezette a gyilkost, mert nem tett kísérletet, hogy elvigye a szoba értékes tartalmát. Lucas Eduardó oly jól ismert és népszerű volt, hogy ez erőszakos és titokzatos eset bizonyosan fájdalmas érdeklődést fog a kiterjedt ismeretsége körében kelteni.

— Nos Watson, mit tart erről? kérdé Holmes, hosszú szünet után.

— Csodálatos találkozása a véletlennek.

— Véletlen! A három férfi közül egy, kit a dráma szereplőjének tartottunk erőszakos halállal mult ki, abban az órában, mikor mint tudjuk a dráma elrendeztetett. A tények roppant ellene beszélnek a véletlennek! Nem, kedves Watson e két eset összefügg, — kell hogy összefüggés legyen közöttük. A mi dolgunk, az összefüggést megtalálni.

— De ez idő óta a rendőri hivatalnak mindent meg kellett tudnia.

— Egyáltalán nem. Ők mindent tudnak a mit a Godolphin uton látnak. Ők nem tudnak és ne is tudjanak semmit Whitehallról. Csak mi tudunk mindkét esetről. Csak mi tudhatjuk az összefüggést közöttük. Egy világos pont van, mely mindenestre ráterelte volna Lucasra gyanumát; Godolphin ut. Westminster, csak pár pernyi séta Whitehalltól. A többi titkos ügynök, kiket említettem a város tulsó, nyugati oldalán laknak. Azért Lucasnak könnyebb volt mint a többieknek összeköttetést szerezni, vagy hírt kapni a külügyi titkár háztartásából — ez kis dolog, de a hol nagy dolgok kivitele néhány órára van összeszorulva ez is fontos. Ho hó, mi ez itt?

Hudsonné jelent meg, tálcáján egy hölgy névjegyet hozta. Holmes rá nézett, felrántotta szemöldökét és ányujtotta nekem.

— Kérje meg Trelowney Hope Hilda nagyságát, legyen kegyes feljönni, mondá.

Egy pillanat mulva szerény lakásunk, mely már reggel oly kitüntetésben részesült, most ismét megtiszteltetett London legbájosabb asszonyának megjelenésével. Már sokszor hallottam Belminster herceg legifjabb lányának szépségéről, de semmiféle leírás, sem a szintelen fényképek nem készítettek elő e gyengéd, finom szépségre, és e remeken színezett gyönyörű fejre. Pedig mikor mi láttuk, ezen az őszi reggelen, nem is a szépsége volt az a mi a megfigyelőt először megragadta. Az arc bájos volt, de a felindulástól halvány; szemei ragyogóak, az érzéki ajk össze volt szorítva, de az önuralomtól rá volt kényszerítve. Rémület és nem szépség volt az a mi először szembe ötlött mikor szép látogatónk a nyitott ajtó keretében megjelent.

— Itt volt a férjem, Holmes ur?

— Igen, asszonyom, itt volt.

— Holmes ur, könyörgöm önnek, ne mondja meg, hogy ide jöttem. Holmes hidegen hajított meg és a hölgyet ülésével kínálta meg:

(Folytatjuk.)

Eladó ház helyek

A vasút mellett a gyalog-
átjárónál felparcellázva,
telekkönyvvel, a mely fel-
építményre

olcsó törlesztési kölcsön

00 van megszavazva. 00

Értekezni lehet

B. Bak Lajosnál KOLOZSVÁRT,
Malom-u. 28 sz.

ÚJ ÜZLET!

Karácsonyi és Ujévi
bevásárlásait

a FRIEDMAN M.-féle

üzletben Deák Ferencz-ut-
ca 5 szám alatt.

== szerezzze be. ==

Zománczott kék edények-
ben nagy választék kony-
haberendezések, üveg-árak,
china-ezüst különlegességek
ugyszinte sok más díszár-
gyak stb. — Vidékre meg-
rendelések pontosan esz-
közlöttek.

Nagybani vevők nagyobb ár-
engedményben részesülnek.

Pontos kiszolgálás!

SZOLID ÁRAK!

ÉTKEZŐ

ÉTKEZŐ

Olcsó és jó
házi koszt.

A Szt.-Lélek-utca 2 sz. alatti

ÉTKEZŐBEN

mérsékelt áron kitűnő reg-
geli ebéd és vacsora kap-
ható.

Az egyetemi ifjuság ked-
vezményes árban részesül.

Ebéd és vacsora előfizetés
egy óra 16 forint, heten-
ként négy tál étellel.

Olcsó és jó
házi koszt.

ÚJ ÜZLET!

Szép-utca 2. sz. alatt (sarok épület)

Férfi ruha és női felöltők!

1 rend téli férfi ruha	5 frttól feljebb
1 rend téli fiu ráha	1.80 " "
1 női divatos kabát	5- " "
1 női vattirozott gallér	6.50 " "
1 rend téli magyar ruha	7.50 " "
1 női téli posztó cipő	1.50 " "

Hosszu kabát dus választék! — Kurta
bundás szürme kabát. — Boák dus vá-
lasztékban. — Egy próbabevásárlással
tessék meggyőződni. Tisztelettel

Klein R. és Társa.

Kalapkészítő műhely.

Van szerencsém a n. é. közönség b.
tudomására hozni, hogy Kolozsváron
Széchenyi-tér 17. szám alatti kalap-
készítő műhelyt nyitottam.

Elvállalok kalap ujjáalakítást, tisztí-
tást és cilinder vasalásokat és minden
e szakmába vágó munkákat jutányos
árak mellett.

Midőn a n. é. közönség becses pár-
fogását előre is kérem, bátorodom
megemlíteni, hogy eddig is Kolozsvárt,
Széchenyi-téren egy kalap üzletben
öt éven át, a közönség legnagyobb
megelégedésére dolgoztam és ezt ki-
érdemelni ezután is igyekezni fogok.

Tisztelettel:

SZABÓ JÁNOS, kalapos.

Moldován Miklós né Egyetem-utca 1. sz. New-York szálladával szembe uri divat és szabó üzletében

a farsangi szezonra a férfi divat legmagasabb izléséig meg-
rendelhető mérték után ugymint frakk, szalon és szmoking
öltözék, ugyanitt bál ing, nyakkendő, keztyű és e szakmába
vágó cikkek a legjutányosabb árban kaphatók, miért is számos
látogatásért esedez a tulajdonos

20 1-5

MOLDOVÁN MIKLÓSNÉ.

☎ Telefon-szám 399. ☎

STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa- kereskedése

KOLOZSVÁR, Wesselényi-utca 12. szám.

A közelgő nagy ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közö-
ség figyelmét arra, hogy
STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedőnéi Kolozsvár,
Wesselényi Miklós-utca 12. szám alatt

a legjobban és a legolcsóbban lehet lisztet, fü-
szert és tűzifát beszerezni.

Ne mulassza el senki sem hirdetésem valódiságáról meggyőződni.

B. BAK SÁNDOR

7 1-20

épület és műlakatos

KOLOZSVÁRT, Malom-u. 28. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni,
hogy Malom-utca 28. szám alatt atyám B. Bak La-
jos gyártelepén a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

épület- és műlakatos-műhelyt

nyitottam. — Elvállalok minden a fémipar körébe tar-
tozó munkákat, u. m.: díszkapukat, balkon-, lépcső-
és sirkerítéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
stilszerű kivitelben; továbbá épületvasalásokat, vas-
fedélszerkezeteket. Butor-díszművasalásokat, mű-
kovácsolt luszterek, lámpák, virág-asztalkák vas-
ból sárga- és vörösréz-ből vagy nickelezve, adott
vagy általam készített rajz szerint.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok
kiváló tisztelettel

Telefon 120.

B. Bak Sándor műlakatos.

◆ Rajzzal és költségtérítéssel készséggel szolgálók. ◆

Javításokat gyorsan és pontosan eszközölök.

Vidéki megkeresésre azonnal válaszolok.

Régi erdélyi borok

Unió-utca 7. szám alatt.

Szilvási, hadrévi, rózsamáli stb. a Benigni pinczéből palackozva és hordóval olcsón eladók.

Asztali borok 90 fillér., 1 kor. 20 fillér árban üveggel együtt literenként ugyanott kaphatók. Rendelés házhoz küldetik. — Telephon szám 531. Üvegek visszavételnek.

Gobelin, smyrna, északi és
hosszuöltésű

kézimunka-ajándékok

kalotaszegi vásznak, összes
szövetek és fonalak.

Előnyomda.

ÁKONTZ SÁNDOR

Kolozsvárt, szoborral szemben.
(Alap. 1830.)

Telefonsz. 538. Telefonsz. 538.

Banács Flórián cukrász,
Kolozsvár Wesselényi Miklós-utca 14.

Ajánlom lakodalmakra való tortáimat.
Vidékre ingyen csomagolás.

Továbbá: Továbbá:
Cukorkáimat Kitűnő Ligörjeimet
Párizsi sütemé- és Thea,
nyeimet Csokoládé és
Fagyalt Tejes-kávémát,
Parfi a legutányosabb ár
Krémek mellett.
Szulczok.

PFERSCHY J.

ÉTTERME

Deák Ferencz-u. 8. Telefon 126.
Kitűnő magyar konyha. — Erdély hegyaljai borok házon kívül is bármily kicsi mennyiségben szállíttatnak. A világhírű Pschorr-bräu-sör kimérési helye.

Tisztelettel PFERSCHY J.

Olcsó törlesztő kölcsönök!
10, 20, 25, 32, 42 és 50 évre

az Erdélyrészi Magyar Jelzáloghitelbank

Részvénytársaságnál
KOLOZSVÁRT, Rózsa-utca 1. szám, emelet.

A kölcsönök teljes összegben folyósíttatnak, minden levonás nélkül. Földbirtokra és kolozsvári belvárosi új vagy régibb építkezési, de forgalmas helyen fekvő házakra a becsérték 50%-a. Vidéki és külvárosi házaknál ha újak az érték 45%-a, ha régiek, de jó karban és forgalmas helyen vannak az érték 40%-a adatik kölcsön. *Becsleési eljárás helyben díjmentes.* A kölcsönök lebonyolítása gyors és a költségek minimálisok. *Ügynökök fölöslegesen, miután minden szükséges felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgálnak az*

Igazgatóság.

Hivatalos órák 9—1. — Prospektus kívánatra ingyen!
Építési törlesztő kölcsönök is kaphatók!

Balaton-kávéház

Emke-tér.

A mulató közönségnek
a legkényelmesebb és
minden igényeknek megfelelő

találkozója.

Gyárfás Juliska,

Balaton-kávéház tulajdonos.

13 1—52

„Kristály”

gőzmosó intézet

Telefon 500. KOLOZSVÁRT. Telefon 500.

A modern technika legújabb vívmányának megfelelő felszereléssel, tisztán viz és szappannal mos, vasal női és férfi fehérneműeket gyorsan a legszébb kivitelben és előnyös árban.

Elvállal vegyileg tisztítani uri és női ruhaneműeket, selyem és szövet kelméket, kézimunkát, diszdarabokat stb. jutányos árakért.

Csipkefüggönyök 30 kr.-ért darabonként mosva és vasalva.

A ruhaneműek kívánatra díjmentesen elhozhatnak és viszont tiszta állapotban pontos időre hazaszállíttatnak.

A n. é. közönség kényelmére a belvárosban

LASKAI FERENCZ ÉS FIA

ágyneműek üzletében — Telefon 405.

(Kossuth Lajos és Tivoli-utca sarok) felvételi telepet létesített, hol ruhaátvételeket eszközölnék.

A n. é. közönséget biztosítva kifogástalan munkáról és mindenben méltányos árakról, szíves figyelmébe ajánlja a belvárosi felvételi telepet és számos megbízatást kér a

„Kristály” gőzmosó intézet.

Fehérnemű mosva és mangolva 10 kr. kgrmonként.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája

Kolozsvár,

Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyomtatványok a legújabb és legdiszesebb kiállításban jutányos árakon

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

Telefon szám 379.

